

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988
בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר שבין תחבורה אגודה
שיתופית מרכזית לשירותים בחקלאות בע"מ, התבור אגודה שיתופית
חקלאית של משקי עובדים להובלה בע"מ, בית שאן-חרוד, אגודה שיתופית
חקלאית של משקי עובדים להובלה בע"מ, הגליל העליון אגודה שיתופית
חקלאית של משקי עובדים לתובלה בע"מ, משרד הובלה חוף אשדוד, עמק
חפר אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים לתובלה בע"מ ועמק
הירדן אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים לתובלה בע"מ

1. פתח דבר

מונחת בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק" או "חוק ההגבלים העסקיים") להסדר שבין תחבורה – אגודה שיתופית מרכזית לשירותים בחקלאות בע"מ (להלן: "תחבורה"), התבור אגודה שיתופית חקלאית של משקי עובדים להובלה בע"מ (להלן: "התבור"), בית שאן-חרוד, אגודה שיתופית חקלאית של משקי עובדים להובלה בע"מ (להלן: "בש"ח"), הגליל העליון אגודה שיתופית חקלאית של משקי עובדים לתובלה בע"מ (להלן: "גליל עליון"), משרד הובלה חוף אשדוד (להלן: "חוף אשדוד"), עמק חפר אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים לתובלה בע"מ (להלן: "עמק חפר") ועמק הירדן אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים לתובלה בע"מ (להלן: "עמק הירדן").

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשווקים הרלוונטיים, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו, וכי בכפוף לתנאים המפורטים בסופה של החלטה זו, אין בכבילות כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק המושפע מן ההסדר. מטעמים מצטברים אלו, אשר ינומקו בהמשך, מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק.

2. ההסדר, הרקע להתקשרות בו והצדדים לו

א. הצדדים

תחבורה היא אגודה שיתופית חקלאית בבעלות של שש האגודות השיתופיות לחקלאות שהן צדדים להסדר זה (להלן: "הקואופרטיבים"). תחבורה עוסקת בעיקר במגוון תחומים של הובלה יבשתית כפי שיפורטו בהמשך, הן בעצמה והן באמצעות הקואופרטיבים. תחבורה עוסקת גם במתן שירותים לוגיסטיים כדוגמת סידור תורים בפריקת אניות ורשאית על-פי ההסכם בין

הקואופרטיבים ותחבורה שהובא בפני לפעול עבור הקואופרטיבים גם לקבלת הצעות מחיר מספקים פוטנציאליים שלהם. לפעילות תחבורה ניתנו מספר פטורים בעבר. האחרון שבהם ניתן ביום 18.10.2010¹ (להלן: "הפטור האחרון"). תנאי פטור זה עודכנו ב-11.12.2012² לתיאור ההיסטוריה של הפטורים שניתנו לפעילות תחבורה לפני הפטור האחרון ולתיאור נרחב יותר של פעילות תחבורה, ראו בהחלטת הפטור האחרון.

התבור היא אגודה שיתופית חקלאית בבעלות 16 קיבוצים מאזור עמק יזרעאל, העוסקת בתחום ההובלה היבשתית באמצעות תבור שאן-חרוד אגודה שיתופית חקלאית לתובלה (להלן: "תש"ח"), בה היא מחזיקה (60%). שאר מניות תש"ח מוחזקות בידי "מאיר" חברה למכונות ומשאיות בע"מ, יבואנית כלי רכב מתוצרת וולבו והונדה (להלן: "מאיר").

בש"ח היא אגודה שיתופית חקלאית בבעלות אהשל בע"מ³ (50%) ואלי מור נכסים בע"מ⁴ (50%), העוסקת בנדל"ן. בש"ח אינה עוסקת בהובלה אלא באמצעות החזקתה בתחבורה.

גליל עליון היא אגודה שיתופית חקלאית בבעלות של כ-30 קיבוצים מאזור הגליל העליון, העוסקת בתחום ההובלה היבשתית. כן יש בבעלותה מוסכים ומכוני רישוי.

חוף אשדוד היא שותפות רשומה בין ניר גלים – מושב שיתופי של הפועל המזרחי להתיישבות חקלאית בע"מ, ותעשיות ניר גלים לגני ילדים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ. חוף אשדוד עוסקת בהובלה יבשתית.

עמק חפר היא אגודה שיתופית חקלאית בבעלות גרנות הובלות – אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (25%) ו-12 קיבוצים. עמק חפר עוסקת בהובלה יבשתית באמצעות התנועה עמק חפר אגודה שיתופית חקלאית לתובלה בע"מ (להלן: "התנועה") בה היא מחזיקה (65%). שאר מניות התנועה בהחזקת מאיר.

עמק הירדן היא אגודה שיתופית העוסקת בהובלה יבשתית. היא מוחזקת בידי יוזמה גליל אחזקות (1982) בע"מ (להלן: "יוזמה גליל") (50%), וצמח מפעלים אזוריים עמק הירדן בע"מ⁵ (50%). יוזמה גליל מוחזקת על-ידי תעבורה אחזקות בע"מ העוסקת גם היא בהובלה יבשתית.

2.2. תחומי ההובלה היבשתית

¹ החלטה בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בין: התבור אגודה שיתופית חקלאית של משקי עובדים להובלה בע"מ, בית שאן – חרוד, אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים להובלה בע"מ, הגליל העליון אגודה שיתופית חקלאית של משקי עובדים לתובלה בע"מ, עמק חפר אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים לתובלה בע"מ, משרד הובלה חוף אשדוד ועמק הירדן אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים לתובלה בע"מ (18.10.2010) **הגבלים עסקיים 5001678**.

² החלטה בדבר תיקון מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל בין: התבור אגודה שיתופית חקלאית של משקי עובדים להובלה בע"מ, בית שאן – חרוד, אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים להובלה בע"מ, הגליל העליון אגודה שיתופית חקלאית של משקי עובדים לתובלה בע"מ, עמק חפר אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים לתובלה בע"מ, משרד הובלה חוף אשדוד, עמק הירדן אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים לתובלה בע"מ (11.12.2012) **הגבלים עסקיים 500319**.

³ חברה פרטית בבעלות אילן ברנס (100%).

⁴ חברה פרטית בבעלות אלי מור (100%).

⁵ המוחזקת בידי משקי עמק הירדן אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (100%).

תחום ההובלה היבשתית נחלק לתחומים רבים, ובהם: הובלת מכולות ומטען כללי, הובלת נוזלים (כגון דלק, גז, חלב, ומים), הובלה בתפזורת (חול, חצץ, גרעינים, חיטה וכדומה), הובלה פנאומטית (פריקה בלחץ של אבקות כגון מלט וקמח), הובלת בעלי חיים, הובלת תערובות מזון לבע"ח, הובלה בקירור של מוצרי חלב, בשר וכיו"ב, הובלה כבדה (הובלת טנקים, טרקטורים וכיו"), הובלה מיוחדת (כגון מטענים חורגים) והובלת רכבים.

2.ג. ההסדר

תחבורה, העוסקת כאמור במגוון תחומים של הובלה יבשתית, נמצאת בבעלות הקואופרטיבים העוסקים אף הם בהובלה יבשתית. את עבודות ההובלה מבצעת תחבורה עבור לקוחותיה באמצעות משאיות שבבעלותה, באמצעות התקשרות עם מובילי משנה או תוך היעזרות בקואופרטיבים, אשר מצדם אינם מחויבים לקבל עבודות מתחבורה. ככל שתחבורה אכן מתקשרת עם אחד מהקואופרטיבים לצורך מתן שירותי הובלה עבור הלקוח, היא גוזרת עמלה ששיעורה אחיד.

3. ניתוח תחרותי

כאמור, תחבורה נמצאת בבעלות הקואופרטיבים העוסקים אף הם בהובלה יבשתית. תחבורה היא אם כן מיזם משותף בין מתחרים בתחום התחרות. עם זאת, על פי ההסדר, פעילותה של תחבורה מתנהלת באופן עצמאי ונפרד מהקואופרטיבים המחזיקים בה. בהסדר אף נקבע במפורש שהקואופרטיבים ותחבורה רשאים להתחרות אלה באלה.

ארגון משותף של חלק מפעילות ההובלה על ידי תחבורה מייצל את ניצול משאבי ההובלה של חבריה ומגביר את זמינותם ללקוחות. בנוסף, באמצעות תחבורה ניתן לאגם את משאבי בעליה ומשאביה היא במטרה לעמוד בדרישות סף להתקשרויות מסוימות, למשל התקשרויות בהן נדרש הספק להעמיד לרשות הלקוח מספר מינימאלי של משאיות.

בנסיבות אלה, ונוכח היתרונות הגלומים בהסדר, שוכנעתי כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

לעניין השפעת ההסדר על התחרות, מיזם משותף בין מתחרים, בפרט מיזם משותף בתחום התחרות, עלול להעלות חששות תחרותיים שעניינם הפחתת התמריץ להתחרות, העברות מידע ותיאום.⁶ אולם ביחס לפעילות תחבורה, במרבית תחומי ההובלה שנמנו (מכולות ומטען כללי, דלק, גז, חומרים מסוכנים, ציוד כבד, תפזורת, בע"ח, תוצרת חקלאית והובלה בקירור), חששות אלה אינם מתגבשים כדי פגיעה של ממש בתחרות. טעם מרכזי לכך הוא שהיקף הפעילות המשותף של תחבורה ושל הקואופרטיבים הקשורים אליה, בכל אחד מתחומי ההובלה הללו, ביחס לכלל היקף פעילות ההובלה בתחום, אינו גדול. בכל אחד מתחומים אלו אף ישנו מספר לא מבוטל של מתחרים. כמו כן, חסמי הכניסה לחלק מן התחומים אינם גבוהים. לבסוף, הפעילות

⁶ להרחבה, ראו בפטור האחרון.

שמבצע כל אחד מהקואופרטיבים עבור תחבורה מהווה חלק קטן מכלל פעילותו ולכן תמריצי הקואופרטיבים לא להתחרות בשל המיזם המשותף, אינם גבוהים.

המצב שונה בתחום הובלת החלב. לתחבורה ולקואופרטיבים הקשורים אליה יש נתח משמעותי ביותר מכלל הפעילות בתחום ומלבד מספר המתחרים אינו רב. בנוסף, חסמי הכניסה לתחום זה גבוהים – מבדיקת הרשות עולה שיש צורך במכליות ייעודיות להובלת חלב, בהן ציוד שאיבה, מדידה ודגימה של חלב, ונדרש גם ציוד מחשוב מתקדם. לפיכך נדרשים תנאים, בדומה לתנאי הפטור האחרון, שימנעו מתחבורה לעסוק בתחום הובלת החלב. להשלמת התמונה יצוין שב-01.04.2015 ניתן פטור נפרד להסדרים שעניינם הובלת חלב שנערכו בין תנובה לבין מספר קואופרטיבים המחזיקים בתחבורה.⁷

לבסוף אעיר כי הגם שראיתי לנכון להשמיט חלק מהתנאים בהם הותנה הפטור הקודם, אין בכך כדי להתיר לתחבורה או חבריה לנקוט בפעולות שהן אסורות לפי דיני ההגבלים העסקיים. לשם המחשה ומבלי למצות את הדברים, אין בהשמטת התנאים הנוגעים להעברות מידע בין תחבורה וחבריה כדי להתיר העברות מידע בין מתחרים, ככל שאלה עולות כדי הסדר כובל לפי סעיף 2 לחוק.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור בכפוף לתנאים שלהלן.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

⁷ החלטה בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל בין : תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ, הנגב והערבה חברה להובלה בע"מ, עמק הירדן חברה להובלה בע"מ, תבור שאן חרוד אגודה שיתופית חקלאית לתובלה בע"מ, התנועה עמק חפר אגודה שיתופית חקלאית לתובלה בע"מ וכימוטל בע"מ (01.04.2015) **הגבלים עסקיים 500781**.

תנאים

1. הגדרות

"אדם" – לרבות תאגיד ;

"אדם קשור" – יראו אדם כקשור לכל אחד מהבאים :

1. כל תאגיד בו הוא מחזיק ;

2. כל אדם המחזיק בו ;

3. כל תאגיד שמי מאלה מחזיק בו ;

הכל לבד או ביחד עם אחרים, במישרין או בעקיפין, בעצמו או באמצעות קרוב שלו ;

"החזקה" – כל אחד מאלה :

1. 25% או יותר ממניות של תאגיד ;

2. 25% או יותר מזכויות ההצבעה באסיפה הכללית של תאגיד ;

3. 25% או יותר מהזכות לרווחים בתאגיד ;

4. הזכות למנות דירקטור בתאגיד ;

2. תשמר הפרדה מלאה בין פעילותה של תחבורה לבין פעילות הובלת החלב של מי מהקואופרטיבים או של אדם הקשור עם מי מהקואופרטיבים (להלן יחד – "חברי תחבורה") ובין פעילות הובלת החלב של חבר בתחבורה לפעילותו של חבר אחר בה (למעט ביחס לפעילותו של קואופרטיב ואדם הקשור עימו), אלא אם ניתן לכך אישור הממונה ; מבלי לגרוע מכלליות האמור –

א. תחבורה לא תעסוק, בין במישרין ובין בעקיפין, בין בעצמה ובין באמצעות אחר, בתיאום או בביצוע הובלת חלב ;

ב. תחבורה לא תתאם או תתווך עבור חבר בתחבורה ברכישת תשומות ספציפיות להובלת חלב.

3. נושא משרה במי מחברי תחבורה לא יהיה נושא משרה, עובד או יועץ בתחבורה והכל בין במישרין ובין בעקיפין. לעניין זה "נושא משרה" כהגדרתו בחוק החברות, התשנ"ט – 1999 וכן חבר ברשות מרשויות האגודה, כהגדרתו בתקנה 1 לתקנות האגודות השיתופיות (רשויות האגודה), תשל"ה-1975, לפי העניין.

4. החלטות ודיונים של מוסדות תחבורה בהם משתתפים נציגי החברים בתחבורה ופעולותיהם יתועדו בכתב. כל תיעוד כאמור יישמר במשרדי תחבורה ויומצא לממונה מיד בסמוך לדרישה מטעמו בעניין זה ; בלי לגרוע מכלליות האמור, יתועדו כל אלה –

א. פרוטוקול מלא מכל ישיבות דירקטוריון תחבורה או כל מוסד אחר מקביל לו ;

ב. נוסח מלא של כל החלטות דירקטוריון תחבורה או כל מוסד אחר מקביל לו ;

ג. כל תכתובת בין תחבורה לבין מי מהחברים בה ;

ד. כל העברת כספים וכל העברת מידע ממי מהחברים בתחבורה לתחבורה או מתחבורה למי מן החברים בה.

5. פטור זה ניתן לשש שנים מיום מתן פטור זה.
6. כל ספק בדבר פרשנותם או תחולתם של תנאים אלה יובא להכרעת הממונה.

מיכל הלפרין
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ו' באב, התשע"ו
10 באוגוסט, 2016